

SILMÄASEMA

Silmäasema Oyj
Tilinpäätöstiedote 1.1.2018 – 31.12.2018

Silmäasema Oyj:n tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2018

Silmäaseman kannattavuus parani loppuvuonna, koko vuoden oikaistu käyttökate oli edellisvuoden tasolla

Loka–joulukuu 2018 lyhyesti:

- Liikevaihto kasvoi 4,9 prosenttia vuoden 2017 loka-joulukuusta ja oli 32,4 (30,9) miljoonaa euroa
- Vertailukelpoinen liikevaihto oli edellisvuoden tasolla
- Oikaistu käyttökate kasvoi 27,0 prosenttia 3,5 (2,8) miljoonaan euroon ja oli 10,9 (9,0) prosenttia liikevaihdosta
- Oikaistu liiketulos kasvoi 43,1 prosenttia ja oli 2,0 (1,4) miljoonaa euroa
- Osakekohtainen tulos EPS 0,08 (0,06) euroa

Tammi–joulukuu 2018 lyhyesti:

- Liikevaihto kasvoi 3,8 prosenttia edellisvuodesta 2017 ja oli 122,9 (118,3) miljoonaa euroa
- Vertailukelpoinen liikevaihto laski 1,6 prosenttia
- Oikaistu käyttökate oli edellisvuoden tasolla ja oli 11,8 (11,8) miljoonaa euroa ja 9,6 (9,9) prosenttia liikevaihdosta
- Oikaistu liiketulos laski 9,7 prosenttia ja oli 5,8 (6,5) miljoonaa euroa
- Liiketoiminnan rahavirta kasvoi 13,1 (5,0) miljoonaan euroon
- Nettovelan suhde oikaistuun käyttökatteeseen 31.12.2018 oli 2,4 (2,9)
- Osakekohtainen tulos EPS oli 0,23 (-0,05) euroa

Vuosien 2017 ja 2018 tilinpäätöstiedot on tilintarkastettu. Vuosineljännesten lukuja ei ole tilintarkastettu. Suluissa olevat luvut viittaavat vuoden 2017 vastaavaan ajanjaksoon ja vertailukaudella tarkoitetaan edellisen vuoden vastaavaa ajanjaksoa, ellei toisin ole mainittu.

Osinkoehdotus

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että yhtiö jakaa tilikaudelta 2018 osinkoa 0,10 euroa osakkeelta.

Vuoden 2019 näkymät

Silmäasema arvioi koko vuoden vertailukelpoisen liikevaihdon olevan edellisvuoden tasolla sekä oikaistun käyttökateprosentin olevan edellisvuoden tasolla tai paranevan hieman (2018: 9,6%) ilman vuoden 2019 alusta käyttöön otetun IFRS 16 -standardin vaikutusta.

Keskeiset tunnusluvut

tuhatta euroa, ellei toisin ilmoitettu	10-12/2018	10-12/2017	Muutos %	1-12/2018	1-12/2017	Muutos %
Liikevaihto	32 353	30 850	4,9 %	122 873	118 322	3,8 %
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	0,0 %	0,4 %		-1,6 %	3,5 %	
Käyttökate	3 131	2 320	35,0 %	11 443	6 894	66,0 %
Oikaistu käyttökate*	3 535	2 783	27,0 %	11 765	11 760	0,0 %
- oikaistu käyttökate-%	10,9 %	9,0 %		9,6 %	9,9 %	
Liiketulos	1 577	912	72,9 %	5 492	1 589	245,7 %
Oikaistu liiketulos*	1 981	1 385	43,1 %	5 844	6 472	-9,7 %
- oikaistu liiketulos-%	6,1 %	4,5 %		4,8 %	5,5 %	
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton,	0,08	0,06		0,23	-0,05	
Nettovelat / oikaistu käyttökate				2,4	2,9	
Investoinnit – operatiiviset				6 716	6 058	10,9 %
Investoinnit – yrityskaupat				1 775	6 699	-73,5 %
Investoinnit – yhteensä				8 491	12 757	-33,4 %
Toimipaikat, koko Silmäasema-ketju (kpl)				181	172	5,2 %

*) Silmäasema esittää oikaistun käyttökateen sekä oikaistun liiketuloksen, joista on oikaistu olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erityiserät. Yhtiön näkemyksen mukaan oikaistu käyttökate kuvaa parhaiten liiketoiminnan kannattavuuden kehitystä.

Toimitusjohtaja Jussi Salminen:

Silmäasema jatkoi hallittua kasvuaan vuonna 2018 ja avasimme kahdeksan optisen kaupan myymälää Suomeen, yhden uuden myymälän Viroon sekä uuden silmäsaaran Ouluun. Aiemmin ilmoittamamme mukaisesti olemme siirtäneet painopistettämme verkoston voimakkaasta kasvattamisesta toimipistekohtaisen myynnin ja kannattavuuden parantamiseen sekä verkoston kehittämiseen. Tarkastelemme myös tähän painotukseen sopivia mahdollisuuksia kasvaa ja esitellä hyvään näkemiseen liittyviä uusia palveluita ja liiketoimintamalleja.

Silmäaseman kokonaisliikevaihto kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä 4,9 prosenttia 32,4 miljoonaan euroon ja koko vuonna 3,8 prosenttia 122,9 miljoonaan euroon. Konsernin oikaistu käyttökate kehittyi erittäin vahvasti vuoden viimeisellä neljänneksellä optisen kaupan hyvän onnistumisen ansiosta ja kasvoi 27 prosenttia edellisvuodesta 3,5 miljoonaan euroon. Tämä nosti Silmäaseman koko vuoden oikaistun käyttökateen edellisvuoden tasolle 11,8 miljoonaan euroon.

Vuoden viimeisen neljänneksen liikevaihdon ja käyttökateen hyvää kehitystä siivittivät erityisesti optisen kaupan hyvä kaupallinen onnistuminen sekä myyntikateen paraneminen ostohintojen suotuisan kehityksen ansiosta. Myös Ouluun helmikuussa avattu uusi silmäklinikka aloitti vahvasti ja sen liikevaihto kehittyi hyvin vuoden edetessä. Koko vuoden oikaistua käyttökateä painoivat uusien yksiköiden avaamiseen liittyvät kulut sekä alkuvuonna erityisesti uusien myymälöiden liikevaihdon suunniteltua hitaampi kasvu.

Loppuvuoden hyvästä kehityksestä huolimatta emme voi olla tyytyväisiä vertailukelpoisen liikevaihdon 1,6 prosentin pienenemiseen vuonna 2018. Segmenteistä Optisen kaupan vertailukelpoinen liikevaihto jäi tammi-syyskuussa edellisvuodesta, mutta vahva loka-joulukuu nosti koko vuoden vertailukelpoisen liikevaihdon edellisvuoden tasolle. Silmäklinikat-segmentissä ennen vuotta 2018 avattujen yksiköiden toimenpidevolyymit jäivät edellisvuotta matalammiksi ja vertailukelpoinen liikevaihto jäi edellisvuodesta. Vuositasolla kaiholeikkausten määrä kasvoi hieman, mutta taittovirheleikkausten sekä muiden toimenpiteiden määrät laskivat edellisvuodesta. Olemme analysoineet toimenpidemääriemme väsuun kehitykseen vaikuttaneita tekijöitä ja kehitämme vuonna 2019 aktiivisesti muun muassa asiakashankintaamme sekä toimintamalliamme volyymiemme kasvattamiseksi sekä markkinaosuutemme vahvistamiseksi. Pidemmällä aikavälillä tarkasteluna väestön ikääntyminen sekä näkemiseen liittyvien terveys- ja hyvinvointipalveluiden kysynnän kasvu kasvattavat optisen kaupan ja silmäsaarapalveluiden markkinoita ja tätä kautta Silmäaseman palveluiden kysyntää.

Keskitymme vuonna 2019 kannattavuuden ja tehokkuuden parantamiseen sekä uusien kohderyhmien ja liiketoimintamallien kehittämiseen. Kuluvan vuoden strategisia painopisteitä ovat toimintaedellytysten kuntoonlaitto, verkoston kehittäminen sekä kannattavuuden parantaminen.

Katsauskaudella aloitimme selvitystyön toimenpiteistä, joilla tuottavuuden ja kannattavuuden paranemista kaudella 2019-2020 voitaisiin vauhdittaa. Selvitystyö yksityiskohtaisista toimenpiteistä on aloitettu ja odotamme ensimmäisten toimenpiteiden vaikutusten näkyvän tuloksessamme todennäköisesti kuluvan vuoden loppua kohden. Lisäksi olemme jatkaneet Silmäaseman kehitysohjelmaan liittyvien tietojärjestelmä uudistusten suunnittelua ja aloitimme vuoden 2019 alussa tietojärjestelmien hankintaprosessin.

Silmäasema on kotimainen hyvän näkemisen asiantuntija. Suomen suurimpana yksityisen silmäterveyden palveluntarjoajana ja toiseksi suurimpana optikkoketjuna haluamme olla paras kumppani kuluttajille ja yrityksille ja kantaa vastuamme koko toimialan kehittämisestä. Olen innostunut tästä mahdollisuudesta johtaa Silmäasemaa vastaamaan hyvän näkemisen tarpeisiin asiakaslähtöisesti, innovatiivisesti ja kannattavasti.

Markkinaympäristö

Tilastokeskuksen joulukuussa 2018 julkaiseman kuluttajabarometrin mukaan suomalaisten kuluttajien luottamus talouteen on edelleen laskenut hieman, mutta on yhä selvästi pitkäaikaisen keskiarvon yläpuolella.

Toimialajärjestön Näe ry:n joulukuussa julkaiseman toimialakatsauksen mukaan Suomen optisen alan vähittäiskaupan liikevaihto tammi–syyskuussa 2018 kasvoi 2,3 prosenttia 244 miljoonaan euroon. Näkemisen ja silmäterveyden kokonaismarkkina vuonna 2017 oli 542 miljoonaa euroa, josta optisen alan vähittäiskaupan osuus oli 324 miljoonaa euroa ja yksityisten silmäterveyden palveluiden osuus 218 miljoonaa euroa.

Näe ry:n puolivuositilaston julkaiseman markkinaosuustilaston mukaan tammi–kesäkuussa 2018 Silmäasema oli Suomen toiseksi suurin optisen kaupan toimija. Silmäasema-ketjun markkinaosuus optisen alan vähittäiskaupassa laski edellisvuoden tammi–kesäkuusta 0,6 prosenttiyksikköä ja oli 27,8 prosenttia. Seuraavan kerran markkinaosuudet raportoidaan arviolta maaliskuussa 2019.

Väestön ikärakenteen muutos ja väestön keski-ikä kasvavat vaikuttavat yhtiön arvion mukaan optisen kaupan ja silmäterveyden palveluiden kysyntää kasvattavasti. Väestön ikääntymisen arvioidaan näkyvän erityisesti kaihileikkausten määrän mutta myös silmänsairauksien hoitotarpeen ja silmälasien käytön kasvuna. Tilastokeskuksen mukaan yli 65-vuotiaiden määrä ja osuus Suomen väestöstä kasvavat voimakkaasti 2000-luvulla. Marraskuussa 2018 julkaistun väestöennusteen Yli 65-vuotiaiden lukumäärä kasvaa vuoteen 2025 mennessä noin 11 prosenttia ja vuoteen 2030 mennessä noin 19 prosenttia kuluva vuodesta.

Silmäaseman toimintaympäristö Suomessa on uusien kauppakeskushankkeiden, infrarakentamisen ja aukioloaikojen avautumisen johdosta muuttunut ja muuttuu voimakkaasti. Silmäasema on kasvustrategiansa mukaisesti ollut mukana kaikissa merkittävimmissä kauppakeskushankkeissa ja kauppakeskuksissa sijaitsevien liikkeiden osuus myymäläverkostossa on kasvanut. Osa uusista kauppakeskuksista ympäröivästä infrasta on kuitenkin vielä keskeneräistä, joten asiakasvirrat eivät ole kaikissa keskuksissa vielä normaalilla tasolla. Yhtiö kuitenkin uskoo, että kauppakeskusten asiakasvirrat saavuttavat tavoitetasonsa pidemmällä aikavälillä.

Suomen hallitus täsmensi kesäkuussa aiemmin antamaansa esitystä sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslaiksi. Täsmennykset sisältävät muun muassa pidemmän vaiheistuksen valinnanvapauden toimeenpanoon. Lain lopullinen sisältö ja toimeenpano tulevat määrittämään, miten lakiuudistus vaikuttaa valinnanvapauden toteutumiseen kaihileikkauksissa. Hallituksen lakiesitys oli vuoden 2019 alussa edelleen käsittelyssä Suomen eduskunnassa. Silmäasema on sitoutunut hallituksen sote- ja maakuntauudistuksen tavoitteisiin. Yhtiö uskoo lisääntyvän valinnanvapauden tukevan kustannustehokkaiden ja tasavertaisten silmäterveyspalveluiden kehittämistä.

Verotarkastus

Verotuksen oikaisulautakunta kumosi syyskuussa 2018 osittain verohallinnon 20.6.2017 antaman päätöksen koskien Silmäasema Oyj:n kokonaan omistaman tytäryhtiön Silmäasema Optiikka Oy:n arvonlisäverotusta. Päätöksen mukaan Silmäasemalle on palautettu arvonlisäveroa ja veronkorotuksia yhteensä 0,9 miljoonaa euroa tilikausilta 2014–2016.

Silmäasemalla ja verohallinnolla on ollut näkemys eroa liittyen liiketoiminnan jakautumiseen verollisen vähittäiskaupan ja verosta vapautetun terveyden- ja sairaanhoidon välillä. Merkittävimmät näkemyserot ovat liittyneet sekä optikkojen tekemään näöntarkastukseen silmälasimyyntin yhteydessä, että Silmäasemalla toimivien yksityisten ammatinharjoittajalääkäreiden tekemään työhön.

Verotuksen oikaisulautakunta hyväksyi Silmäaseman oikaisuvaatimuksen ammatinharjoittajalääkäreiden tekemän työn verotukseen liittyen, mutta hylkäsi vaatimukset muilta osin. Silmäasema on hylättyjen vaatimusten osalta valittanut päätöksestä hallinto-oikeuteen.

Vuonna 2017 tehdyn verotarkastukseen seurauksena verohallinto määräsi Silmäasema Optiikka Oy:n maksettavaksi nettovaikutukseltaan noin 1,4 miljoonaa euroa arvonlisäveroja vuosilta 2014–2016 sekä noin 0,3 miljoonaa veronkorotuksia ja viivästyskorkoja. Verohallinnon määräämät maksut suoritettiin heinäkuussa 2017 ja kirjattiin Silmäaseman tuloslaskelmaan.

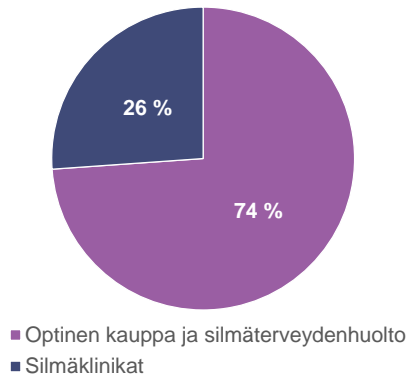
Silmäasema on kirjannut Verotuksen oikaisulautakunnan päätöksen mukaisen palautuksen 0,9 miljoonaa euroa vuoden 2018 kolmannen vuosineljänneksen tuloslaskelmaansa. Lisäksi Silmäasema on hakenut päätöksen perusteella palautettavaksi noin 0,6 miljoonaa euroa perusteettomasti maksettuja arvonlisäveroja tilikausilta 2017 ja 2018. Myös tämä summa on kirjattu vuoden 2018 kolmannen vuosineljänneksen tuloslaskelmaan.

Silmäasema on eliminoinut arvonlisäveron vähennyskäytännön muutoksen sekä palautettavien arvonlisäveroerien vaikutuksen raportoidessaan oikaistua käyttökate ja oikaistua liike tulosta. Palautettavalla arvonlisäverolla on kuitenkin selvästi positiivinen vaikutus Silmäaseman tilikauden 2018 tulokseen ja osakekohtaiseen tulokseen.

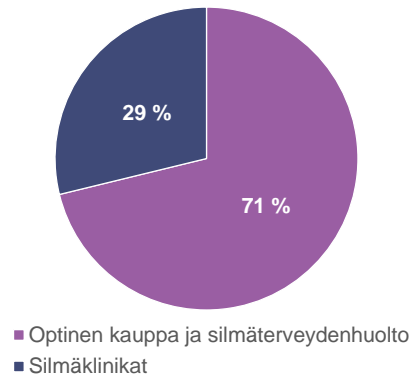
Konsernin liikevaihto ja tulos

Liikevaihto (tuhatta euroa)	10-12/2018	10-12/2017	Muutos %	1-12/2018	1-12/2017	Muutos %
Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	23 903	21 962	8,8	87 970	83 025	6,0
Silmäklinikat	8 450	8 888	-4,9	34 903	35 297	-1,1
Konserni	32 353	30 850	4,9	122 873	118 322	3,8

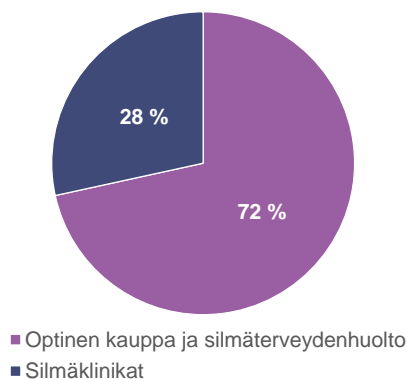
Liikevaihto 10-12/2018

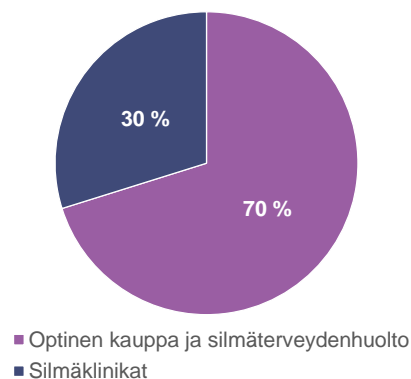
Liikevaihto 10-12/2017

Liikevaihto 1-12/2018

Liikevaihto 1-12/2017

Oikaistu käyttökate (tuhatta euroa)	10-12/2018	10-12/2017	Muutos %	1-12/2018	1-12/2017	Muutos %
Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	2 560	1 666	53,6%	7 657	7 159	7,0%
- osuus segmentin liikevaihdosta, %	10,7%	7,6%		8,7%	8,6%	
Silmäklinikat	976	1 116	-12,6%	4 107	4 601	-10,7%
- osuus segmentin liikevaihdosta, %	11,5%	12,6%		11,8%	13,0%	
Konserni	3 535	2 783	27,0 %	11 765	11 760	0,0%
- osuus liikevaihdosta, %	10,9%	9,0%		9,6%	9,9%	

Taloudellinen kehitys loka–joulukuussa 2018

Silmäaseman liikevaihto neljännen vuosineljänneksen aikana oli 32,4 (30,9) miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 4,9 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Pääosa kasvusta tuli vuosina 2017–2018 avatuista ja yritys- tai liiketoimintakaupoilla hankituista uusista optisen kaupan myymälöistä sekä helmikuussa 2018 Ouluun avatusta uudesta silmäsaaralasta. Vertailukelpoinen liikevaihto oli vertailukauden tasolla.

Konsernin myyntikate kasvoi 8,1 prosenttia 18,5 (17,1) miljoonaan euroon, ja oli 57,1 (55,3) prosenttia liikevaihdosta. Vuoden alusta voimaan tulleet uudet ostohinnat vaikuttivat edelleen myönteisesti myyntikatteeseen.

Oikaistu käyttökate oli 3,5 (2,8) miljoonaa euroa eli 10,9 (9,0) prosenttia liikevaihdosta. Oikaistua käyttökate paransivat erityisesti optisen kaupan liikevaihdon kasvu sekä optisessa kaupassa edellisvuodesta parantuneet ostohinnat.

Silmäaseman käyttökate loka–joulukuussa 2018 oli 3,1 (2,3) miljoonaa euroa. Katsauskaudella käyttökate nosti erityisesti optisen kaupan myyntikatteen kasvu sekä noin 0,2 miljoonan euron suuruinen osakepalkkiojärjestelmään liittyvien kirjausten purku.

Konsernin henkilöstökulut olivat loka-joulukuussa 8,1 (8,1) miljoonaa euroa. Vuokratulot sekä ylläpito-, IT- ja kalustokulut kasvoivat vertailukaudesta toiminnan laajenemisen johdosta. Kokonaisuutena liiketoiminnan kulut kasvoivat ja olivat 7,2 (6,7) miljoonaa euroa.

Silmäaseman liikevoitto oli 1,6 (0,9) miljoonaa euroa. Oikaistu liikevoitto oli 2,0 (1,4) miljoonaa euroa.

Taloudellinen kehitys tammi–joulukuussa 2018

Silmäaseman liikevaihto vuonna 2018 oli 122,9 (118,3) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 3,8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Pääosa kasvusta tuli vuosina 2017–2018 avatuista uusista optisen kaupan myymälöistä ja yritys- tai liiketoimintakaupoilla hankituista myymälöistä sekä helmikuussa 2018 Ouluun avatusta uudesta silmäsaaralasta. Vertailukelpoinen liikevaihto laski 1,6 prosenttia.

Konsernin myyntikate kasvoi 5,1 prosenttia 69,6 (66,2) miljoonaan euroon, ja oli 56,6 (55,9) prosenttia liikevaihdosta. Vuoden alusta voimaan tulleet uudet ostohinnat ovat vaikuttaneet myönteisesti myyntikatteeseen.

Oikaistu käyttökate oli 11,8 (11,8) miljoonaa euroa eli 9,6 (9,9) prosenttia liikevaihdosta. Oikaistua käyttökate painoivat vertailukelpoisen liikevaihdon lasku sekä panostukset verkoston kasvuun eli kokonaisliikevaihtoa nopeammin kasvaneet kiinteät kulut.

Silmäaseman käyttökate vuonna 2018 oli 11,4 (6,9) miljoonaa euroa. Vertailukaudella edellisvuonna painoivat erityisesti yritysjärjestelyihin ja listautumiseen sekä muuttuneeseen arvonlisäverokäsittelyyn liittyvät kulut. Katsauskaudella käyttökate puolestaan nostivat arvonlisäverokäsittelyyn liittyvät veronpalautukset.

Konsernin henkilöstökulut kasvoivat toiminnan laajenemisen myötä tammi-joulukuussa 32,5 (31,0) miljoonaan euroon. Samasta syystä myös vuokratulot sekä ylläpito-, IT- ja kalustokulut kasvoivat. Kokonaisuutena liiketoiminnan muut kulut laskivat ja olivat 25,6 (28,3) miljoonaa euroa. Ero selittyy sillä, että vertailukauden kokonaiskuluja kasvattivat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erät kuten yritysjärjestelyihin ja listautumiseen sekä muuttuneeseen arvonlisäverokäsittelyyn liittyvät kulut.

Silmäaseman liikevoitto vuonna 2018 oli 5,5 (1,6) miljoonaa euroa. Oikaistu liikevoitto laski 9,7 prosenttia ja oli 5,8 (6,5) miljoonaa euroa.

Rahavirrat

Silmäaseman liiketoiminnan rahavirta kasvoi vuonna 2018 13,1 (5,0) miljoonaan euroon. Kasvu perustuu tilikauden parempaan tulokseen, pienentyneisiin rahoituskuluihin, käyttö pääoman vapautumiseen sekä maksettujen tuloverojen muutokseen.

Investointien rahavirta vuonna 2018 oli -8,5 (-12,8) miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirta vuonna 2018 oli 1,6 (6,4) miljoonaa euroa. Ero selittyy vertailukaudella nostetulla 4,8 miljoonan euron investointirahoituksella sekä osakkeiden liikkeeseenlaskulla, josta kertyneistä varoista valtaosa käytettiin vanhojen lainojen sekä osakaslainojen takaisinmaksuun. Tilikaudella Silmäase nosti 2,0 miljoonan euron pankkilainan olemassa olevasta rahoitussopimuksesta.

Investoinnit

Silmäaseman investoinnit vuonna 2018 olivat 8,5 (12,8) miljoonaa euroa. Operatiivisten investointien osuus oli 6,7 (6,1) miljoonaa euroa ja yrityskauppojen osuus 1,8 (6,7) miljoonaa euroa. Valtaosa yrityskauppainvestointien summasta liittyy aiempina vuosina tehtyjen yrityskauppojen lisäkauppahintojen maksuun. Operatiivisiin investointeihin sisältyy remonttien ja korvausinvestointien lisäksi myös uusien myymälöiden ja Oulun sairaalan perustamiseen liittyviä kustannuksia.

Konsernin tase ja rahoitusasema

Silmäasema-konsernin taseen loppusumma oli vuoden 2018 lopussa 101,4 (97,4) miljoonaa euroa, josta omaa pääomaa oli 42,0 (38,8) miljoonaa euroa. Nettovelka oli 28,0 (33,8) miljoonaa euroa.

Silmäaseman nettokäyttöpääoma oli vuoden lopussa -7,5 (-5,7) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan luonteesta johtuen käyttöpääoman käyttö on tehokasta. Omavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 42,8 (40,8) prosenttia.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto

Liikevaihto ja tulos loka-joulukuussa 2018

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liikevaihto kasvoi 8,8 prosenttia 23,9 (22,0) miljoonaan euroon. Pääosa kasvusta tuli vuosina 2017–2018 avatuista ja yritys- tai liiketoimintakaupoilla hankituista uusista optisen kaupan myymälöistä. Liikevaihtoa kasvattivat hyvin onnistuneet kampanjat sekä kasvaneet myyntimäärät koko verkostossa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 4,1 prosenttia.

Segmentin käyttökate oli 2,3 (1,1) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 2,6 (1,7) miljoonaa euroa eli 10,7 (7,6) prosenttia liikevaihdosta. Liikevaihdon kasvu sekä suotuisasti kehittyneet ostohinnat paransivat kannattavuutta edellisen vuoden loka-joulukuuhun verrattuna.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liikevoitto oli 1,4 (0,3) miljoonaa euroa ja oikaistu liikevoitto 1,6 (0,9) miljoonaa euroa.

Liikevaihto ja tulos tammi-joulukuussa 2018

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liikevaihto kasvoi 6,0 prosenttia 88,0 (83,0) miljoonaan euroon. Pääosa kasvusta tuli vuosina 2017–2018 yritys- tai liiketoimintakaupoilla hankituista myymälöistä sekä avatuista uusista myymälöistä. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 0,1 prosenttia.

Segmentin käyttökate oli 7,7 (3,8) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 7,7 (7,2) miljoonaa euroa eli 8,7 (8,6) prosenttia liikevaihdosta. Vertailukauden matalampaa käyttökateä selittävät sille kohdistuneet merkittävät arvonnäisäveroerät.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liikevoitto oli 4,2 (0,8) miljoonaa euroa ja oikaistu liikevoitto 4,1 (4,1) miljoonaa euroa.

Myyntipäivät

	Q1/2018	Q1/2017	Q2/2018	Q2/2017	Q3/2018	Q3/2017	Q4/2018	Q4/2017
Arkipäivät	63	64	62	61	65	65	63	62
Lauantait	12	12	12	12	13	14	12	12
Sunnuntait	12	12	11	11	14	13	12	13
Juhlapyhäpäivät	3	2	6	7	-	-	4	4

Myymäläverkosto

Vuoden 2018 aikana Silmäasema on laajentanut myymäläverkostoaan Suomessa yhdellä liiketoimintakaupalla sekä perustamalla seitsemän uutta liikettä. Lisäksi Viroon on perustettu uusi myymälä. Vuoden aikana suljettiin yksi myymälä Suomessa. Vuoden 2018 lopussa ketjuun kuului yhteensä 167 (159) optisen kaupan myymälää. Näistä 149 (141) oli Silmäaseman omia myymälöitä ja 18 (18) yrittäjien omistamia ketjumyymälöitä.

	Ennen 2016 avatut ¹	2016–2017 avatut ¹	2018 avatut ¹	2018 suljetut	YHTEENSÄ
Omat myymälät Suomessa	87	45	8	1	139
Omat myymälät Virossa	-	9	1	-	10
Ketjumyymälät Suomessa	-	-	-	-	18

¹ uusperustanta sekä liiketoiminta- ja yrityskaupat

Silmäklinitkat

Silmäasemalla on Suomessa maanlaajuinen silmäsaarialaverkosto, johon kuuluu yhteensä 14 silmäsaariaalaa. Uusin sairaala avattiin Ouluun helmikuussa 2018.

Liikevaihto ja tulos loka–joulukuussa 2018

Silmäklinitkat-segmentin liikevaihto oli 8,5 (8,9) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto eli liikevaihto ilman Ouluun avattua uutta silmäsaariaalaa laski 10,3 prosenttia. Liikevaihdon laskua selittävät Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin silmätautien ostopalvelujen liikevaihdon lasku, taittovirheleikkausten määrän lasku sekä lääkärivastaanottokäyntien ja muiden palvelujen kokonaisvolyymin lasku.

Taittovirhe- ja kaihileikkaukset muodostavat liki kaksi kolmasosaa Silmäklinitkat-segmentin liikevaihdosta. Muu liikevaihto muodostuu muun muassa silmälääkärien ja optikkojen vastaanottokäynneistä, silmätutkimuksista, silmäluomileikkauksista ja silmien alueen pientoimenpiteistä. Taittovirheleikkausten kysyntä loka–joulukuussa laski vertailukaudesta ja Silmäaseman silmäsaarioissa tehtiin yhteensä 1 937 (2 097) taittovirheleikkausta. Kaihileikkausten kokonaisvolyyymi nousi vertailukaudesta. Kaihileikkauksia tehtiin yhteensä 1 930 (1 865), joista palvelusetelileikkausten osuus oli 26 (23) prosenttia.

Segmentin käyttökate oli 1,0 (1,1) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 1,0 (1,1) miljoonaa euroa eli 11,5 (12,6) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuutta heikensivät pääosin leikkaustuotteiden myynnin lasku sekä Oulun sairaalan perustamisen vuoksi kasvaneet kiinteät kulut.

Silmäklinitkat-segmentin liiketulos oli 0,4 (0,5) miljoonaa euroa ja oikaistu liiketulos 0,4 (0,5) miljoonaa euroa.

Liikevaihto ja tulos tammi-joulukuussa 2018

Silmäklinitkat-segmentin liikevaihto laski 1,1 prosenttia 34,9 (35,3) miljoonaan euroon. Vertailukelpoinen liikevaihto eli liikevaihto ilman Ouluun avattua uutta silmäsaariaalaa laski 5,4 prosenttia.

Silmäaseman silmäsaarioissa tehtiin yhteensä 8 678 (8 680) taittovirheleikkausta. Kaihileikkausten kokonaisvolyyymi oli 7 611 (7230), joista palvelusetelileikkausten osuus oli 24 (27) prosenttia.

Segmentin käyttökate oli 3,9 (4,8) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 4,1 (4,6) miljoonaa euroa eli 11,8 (13,0) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuuden heikentyminen johtuu Oulun uuden silmäsaaran käynnistämisen aiheuttamista kustannuksista sekä muun saarialaverkoston liikevaihdon laskusta.

Silmäklinitkat-segmentin liikevoitto oli 1,5 (2,6) miljoonaa euroa ja oikaistu liikevoitto 1,7 (2,4) miljoonaa euroa eli 4,9 (6,7) prosenttia liikevaihdosta.

Tutkimus ja tuotekehitys

Silmäaseman tutkimus- ja kehitystoiminta keskittyy pääosin liiketoiminnan kehitykseen ja siihen menevät kulut lasketaan tältä osin liiketoimintakuluihin. Vuonna 2018 silmäsaarialatoimintaan liittyviä kehitysmenoja aktivoitiin taseeseen 0,3 milj. euroa.

Henkilöstö

Silmäaseman keskimääräinen henkilömäärä tammi–joulukuussa 2018 kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna oli 618 (575). Vuoden 2018 lopussa konsernin palveluksessa oli yhteensä 723 (706) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 688 (672) henkilöä ja Virossa 35 (34) henkilöä. Raportointitavan muutoksen vuoksi henkilöstömäärät eroavat aiemmin raportoiduista luvuista. Palkat ja muut henkilöstökulut vuonna 2018 olivat yhteensä 32,5 (31,0) miljoonaa euroa.

Kehitysohjelma 2018–2020

Silmäasema käynnisti vuonna 2018 kehitysohjelman, joka pitää sisällään toimintamallien muutoksia ja tietojärjestelmien uudistuksia. Tavoitteena on pystyä vastaamaan tulevaisuudessa parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaiden palvelutarpeisiin sekä toiminnan tuottavuusvaatimuksiin. Ohjelman painopiste on olemassa olevien toimintamallien parantamisessa ja tuottavuuden nostamisessa uusilla toimintatavoilla sekä niitä tukevilla tietojärjestelmäratkaisuilla. Kehitysohjelmasta syntyy kuluja sen voimassaolon aikana, mutta ohjelmaan liittyvät hankinnat kirjataan todennäköisesti investoinneiksi.

Loka-joulukuun aikana tietojärjestelmä uudistusten suunnittelu eteni suunnitelmien mukaisesti. Loppuvuoden aikana määriteltiin toiminnalliset muutokset ja suunniteltiin Silmäasemalle optimaalinen tietojärjestelmäympäristö. Tietojärjestelmien hankintaprosessi on käynnistetty alkuvuoden 2019 aikana. Optimaalisen toteutuksen varmistaminen pyritään varmistamaan vaiheistuksella ja piloteilla.

Johtaminen ja hallinto sekä oikeudelliset asiat

Johtaminen ja hallinto

Silmäasema noudattaa toiminnassaan soveltuvia lakeja ja säännöksiä, yhtiön yhtiöjärjestystä sekä Nasdaq Helsinki Oy:n antamia listattuja yhtiöitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä. Silmäasema noudattaa myös Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2015 antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

Silmäaseman johtoryhmään kuuluivat katsauskauden lopussa talousjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen Anu Kankkunen, henkilöstöjohtaja ja liiketoimintajohtajan sijainen Sirkkaliisa Kulmala ja kaupallinen johtaja Anna Seppälä.

Muutokset johtoryhmässä

Toimitusjohtaja Pasi Kohmo ilmoitti 23.8.2018 eroavansa tehtävästään siirtyäkseen toisen yhtiön palvelukseen. Kohmon viimeinen työpäivä yhtiössä oli 7.9.2018.

Yhtiön hallitus nimitti DI Jussi Salmisen yhtiön toimitusjohtajaksi 27.11.2018. Salminen aloitti tehtävässään katsauskauden päättymisen jälkeen 21.1.2019.

Talousjohtaja Anu Kankkunen toimi yhtiön väliaikaisena toimitusjohtajana 7.9.2018–21.1.2019 välisen ajan.

MMM Sirkkaliisa Kulmala nimitettiin 1.11.2018 alkaen Silmäaseman henkilöstöjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi.

Liiketoimintajohtaja Sami Määttä ilmoitti 29.11.2018 jättävänsä yhtiön. Määttän viimeinen työpäivä yhtiössä oli 21.12.2018. Henkilöstöjohtaja Sirkkaliisa Kulmala toimii väliaikaisena liiketoimintajohtajana 22.12.2018 alkaen.

Kaupallinen johtaja Anna Seppälä ilmoitti 19.12.2018 jättävänsä yhtiön. Hän jatkaa nykyisessä tehtävässään ja johtoryhmän jäsenenä 31.3.2019 asti.

Hallintopäällikkö Rauno Tenhunen jäi pois johtoryhmätyöskentelystä 21.12.2018 ja jatkaa yhtiön palveluksessa.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätöksiä 2018

Silmäasema Oy:n 11.4.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti yhtiön tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 2017, myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä päätti, että tilikaudelta 2017 ei makseta osinkoa.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi (6). Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Tuomas Lang, Maisa Romanainen, Juha Saarinen, Torsti Sihvola ja Kaisa Vikkula sekä uudeksi jäseneksi Jukka Hienonen. Lisäksi yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Jukka Hienosen ja varapuheenjohtajaksi Juha Saarisen.

Yhtiökokous valitsi yhtiön tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT-tilintarkastaja Virpi Halonen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä yhtiön omaan vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla siten, että hankittava määrä on enintään 1 400 000 osaketta, mikä vastaa noin kymmentä (10) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista.

Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 000 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden enimmäismäärä 2 000 000 vastaa noin neljäätoista (14) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa Silmäaseman hallitus valitsi keskuudestaan tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Kaisa Vikkulan ja jäseniksi Jukka Hienosen sekä Juha Saarisen.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätöksistä tiedotettiin tarkemmin pörssitiedotteella 11.4.2018.

Muutokset konsernirakenteessa

Katsauskaudella Silmäasema toteutti seuraavat tytäryhtiöfuusiot: Haminan Silmäasema Oy ja Jämsän Silmäasema Oy fuusioitiin 1.1.2018 Silmäasema Optiikka Oy:öön.

Oikeudelliset asiat

Silmäasema Optiikka Oy oli vuonna 2018 osallisena välimiesmenettelyssä, jossa Silmäasema Optiikka Oy:n entinen yhteistyöyritys esitti väitteen, jonka mukaan Silmäasema Optiikka Oy on rikkonut yhteistyösopimusta ja vaati sopimusrikkomuksesta vahingonkorvausta. Välimiehen joulukuussa 2018 antaman välitystuomion mukaan sopimusrikkomusta ei ole tapahtunut ja entinen yhteistyöyritys määrättiin korvaamaan Silmäasema Optiikka Oy:n oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan. Koska tämä entinen yhteistyöyritys on tämän jälkeen hakeutunut konkurssiin, on korvausten saaminen epävarmaa ja tästä syystä Silmäasema on kirjannut oikeudenkäyntikulut liikeluokituksen ja käyttökatteen oikaisueriin.

Liiketoiminnan lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Silmäaseman toteuttamaan kasvustrategiaan liittyvien riskien arvioidaan pienentyvän, kun yhtiö on siirtänyt painopistettään nykyisen toimipisteverkoston ja liiketoiminnan kehittämiseen. Tästä huolimatta uusien toimipisteiden perustaminen, oikeiden liikepaikkojen löytäminen ja mahdolliset yritysostot sisältävät riskejä, joita hallitaan hyvällä etukäteisvalmistelulla ja vahvalla integrointiosaamisella. Uuden oppiminen ja tuloksellisen kasvun hallinta vaativat erityistä huomioita motivoivaan ja tavoitteelliseen ihmisten johtamiseen sekä uusien toimintamallien kehittämiseen ja hallittuun toteuttamiseen. Vuoden 2018 aikana on alkanut yhtiön kannalta merkittävä kehitysohjelma, joka pitää sisällään toimintamallien muutoksia sekä tietojärjestelmien uudistuksia. Kehitysohjelmaan liittyy kuluja sekä investointeja, joiden suuruuteen ja ajoitukseen liittyy epävarmuutta. Hanke tulee sitomaan yhtiön resursseja, millä voi olla väliaikaisia vaikutuksia liiketoimintaan.

Silmäasema on viime vuosina laajentanut voimakkaasti myymäläverkostoaan. Uusien perustettujen ja ostettujen myymälöiden toiminnan alkuvaiheeseen liittyy normaaleja käynnistysvaiheen riskejä, minkä lisäksi niiden kannattavuutta painavat panostukset toiminnan käynnistämiseen ja vahvan markkina-aseman saavuttamiseen. Aiemmin uudet liikkeet ovat saavuttaneet normaalin kannattavuustasonsa 1–2 vuoden kuluessa avauksesta, mutta tähän liittyy epävarmuutta. Esimerkiksi osalla vuonna 2016 avatuista liikkeistä normaalin kannattavuustason saavuttaminen kestää yli 2 vuotta.

Optisen kaupan kannattavuustaso saattaa vaihdella vuosineljännesten kesken sekä vuoden sisällä että suhteessa vertailukauteen johtuen myynnin rakenteen vaihteluista. Myynnin rakenteeseen vaikuttavat asiat, kuten kilpailijoiden ja Silmäaseman omien myynninedistämistoimien tehokkuus, saattavat olla hankalia ennustaa.

Terveysthuollon kilpailukenttä on muuttunut lähemmäksi tavanomaisia kuluttajamarkkinoita. Silmäaseman on kyettävä muuttamaan omia liiketoimintamallejaan entistä enemmän kysyntä- ja kuluttajalähtöisiksi. Silmäasema seuraa muutoksia markkinoilla ja tekee mm. jatkuvaa kilpailijaseurantaa. Osaavat terveydenhuollon ammattilaiset luovat perustan Silmäaseman Silmäklinikat-segmentin toiminnalle. Segmentin kasvu ja menestyminen riippuu yhtiön kyvystä rekrytoida alan parhaita osaajia sekä pitää heidät yhtiön palveluksessa.

Silmäasema osallistuu julkisten sairaanhoitopiirien kilpailutuksiin, joissa valitaan yksityisiä palveluntuottajia kumppaneiksi silmäsauroksien hoidossa. Kilpailutuksiin ja niiden lopputuloksiin liittyy aina epävarmuutta. Yksittäisten kilpailutusten lopputuloksilla ei kuitenkaan arvioida olevan olennaista merkitystä koko konsernin kannalta.

Silmäasema käyttää liiketoiminnassaan useita erilaisia tietojärjestelmiä. Järjestelmien kriittisyyttä analysoidaan ja riskejä minimoidaan osana riskienhallintaa. Silmäasemalla on lisäksi meneillään ja suunnitteilla useita merkittäviä tietojärjestelmä-hankkeita. Tietojärjestelmä-hankkeiden riskejä pyritään pienentämään mm. tarkalla projektiohjauksella. Vuonna 2018 alkaneen kehitysohjelman aikana yhtiön tietojärjestelmät pääosin uudistetaan seuraavan kahden vuoden aikana. Uudistukset koskevat todennäköisesti ainakin kassa- ja raportointijärjestelmiä, valikoimaohjausta sekä asiakkaan digitaalisia palveluja.

Terveysthuoltoon liittyvät potilasvasto, joista suurin vastuu on kuitenkin lääkäreillä. Näitä riskejä vastaan yhtiö on suojautunut asianmukaisin vastuuvakuutuksin. Muita vahinkoriskejä vastaan yhtiö on suojautunut lakisäateisten vakuutusten lisäksi mm. vapaaehtoisten omaisuuteen, liiketoiminnan keskeytymiseen sekä eräisiin vastuisiin kohdistuvien vakuutusten avulla.

Julkisen sektorin rakennemuutoksilla ja terveydenhuollon sääntelyn muutoksilla saattaa olla vaikutusta Silmäaseman liiketoimintaan. Suunnitteilla olevan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutuksen (sote-uudistus) tulevat kokonaisvaikutukset sekä muut muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä ovat vaikeasti ennustettavissa. Linjaukset saattavat vaikuttaa Silmäaseman kannattavuuteen ja kasvumahdollisuuksiin. Silmäaseman liikevaihdosta yli 90 prosenttia tulee kuitenkin toiminnasta, kuten silmälasien, piilolasien ja taittovirheleikkausten myynnistä, joka on jo tällä hetkellä vapaan kilpailun piirissä. Tämä toiminta ei siten ole suoraan riippuvainen nyt suunnitteilla olevasta sote-ratkaisusta. Tähän liikevaihdon osaan sote-ratkaisulla arvioidaan olevan vain vähäisiä vaikutuksia.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet

Silmäaseman rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2018 oli 14 248 805 kappaletta ja yhtiön kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 80 000 euroa. Yhtiön hallussa ei ollut omia osakkeita 31.12.2018.

Silmäaseman osake noteerataan Nasdaq Helsingin päälistalla pienten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa kaupankäyntitunnuksella SILMA. Kaupankäynti päälistalla alkoi 13.6.2017.

Osakkeen korkein noteeraus tammi-joulukuussa 2018 oli 7,54 euroa ja alin 4,25 euroa. Kaupankäyntivolyymilla painotettu keskihinta oli 5,14 euroa osakkeelta. Päätoskurssi 31.12.2018 oli 4,35 euroa, jolloin Silmäaseman osakekannan markkina-arvo oli 62,0 miljoonaa euroa. Osakkeen kokonaisvaihto oli tammi-joulukuussa 30,8 miljoonaa euroa, ja kaupankäynnin volyyymi oli 6,0 miljoonaa osaketta.

Omistajat ja liputusilmoitukset

Silmäasemalla oli vuoden 2018 lopussa yhteensä 5 389 rekisteröitynyttä osakkeenomistajaa. Hallintarekisteröityjen ja suorien ulkomaisten osakkeenomistajien omistusosuus osakekannasta katsauskauden lopussa oli 8,54 prosenttia.

Silmäasema Oy on vastaanottanut vuoden aikana seuraavat Coronaria Oy:n tekemät liputusilmoitukset

- Liputusilmoitus 4.10.2018 - Coronaria Oy:n omistus Silmäasemassa oli 3.10.2018 noussut 12,28 prosenttiin.
- Liputusilmoitus 15.10.2018 - Coronaria Oy:n omistus Silmäasemassa oli 12.10.2018 noussut 19,72 prosenttiin.
- Liputusilmoitus 1.11.2018 - Coronaria Oy:n omistus Silmäasemassa oli 31.10.2018 saavuttanut 20,00 prosenttia.
- Liputusilmoitus 31.12.2018 - Coronaria Oy:n omistus Silmäasemassa oli 28.12.2018 noussut 22,09 prosenttiin.

Silmäasema vastaanotti 15.10.2018 Janus Henderson Group plc:n ilmoituksen omistusosuuden laskusta alle viiteen prosenttiin 12.10.2018.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2018

Sija	Osakkeenomistajat	Osakemäärä	% osakkeista
1	Coronaria Oy	2 849 762	20,00
2	Intera Fund II Ky	2 375 950	16,67
3	Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	1 017 644	7,14
4	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	651 000	4,57
5	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	650 000	4,56
6	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	629 117	4,42
7	Sijoitusrahasto Säästöpankki Pienyhtiöt	500 000	3,51
8	Sihvola Torsti Aleksi	327 000	2,29
9	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	200 000	1,40
10	Callardo Capital Oy	185 465	1,30
Yhteensä		9 385 938	65,87
100 suurinta yhteensä		11 214 798	78,71
Hallintarekisteröidyt yhteensä		1 217 417	8,54
Kaikki osakkeet yhteensä		14 248 805	100,00

Coronaria Oy:n 28.2.2018 tapahtunut omistusosuuden nousu 22,09 prosenttiin on kirjautunut Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään omistajarekisteriin 31.12.2018 jälkeen.

Omistusjakauma sektoreittain 31.12.2018

Osakkeenomistajat sektorin mukaan	Osakemäärä	% osakkeista
Julkisyhteisöt yhteensä	1 930 117	14,81
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset yhteensä	3 777 027	28,98
Kotitaloudet	2 866 927	22,00
Yritykset yhteensä	4 403 482	33,79
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt yhteensä	28 289	0,22
Ulkomaat yhteensä	25 546	0,20
Yhteensä	13 031 388	100,00
Hallintarekisteröidyt yhteensä	1 217 417	8,54

Omistusjakauma osakemäärän mukaan 31.12.2018

Osakemäärä	Osakkeenomistajia	% osakkeenomistajista
1-100	1 216	22,56
101-500	3 251	60,33
501-1000	491	9,11
1 001-5 000	339	6,29
5 001-10 000	33	0,61
10 001-50 000	38	0,71
50 001-100 000	7	0,13
100 001-500 000	8	0,15
500 001-	6	0,11
Yhteensä	5 389	100,00

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Silmäaseman osakepalkkiojärjestelmän tavoitteena on mm. ohjata Silmäaseman avainhenkilöitä toteuttamaan yhtiön pitkän aikavälin strategisia tavoitteita, korostaa avainhenkilöille omistaja-arvon kehittämisen merkitystä ja sitouttaa heitä yhtiöön. Kohderyhmään kuuluvat toimitusjohtaja, Silmäaseman johtoryhmän jäsenet sekä muita yhtiön henkilöstöön kuuluvia avainhenkilöitä.

Vuoden 2018 lopussa osakepalkkiojärjestelmässä on kolme kolmen vuoden ansaintajaksoa: 2017–2019, 2018–2020 ja 2019–2021. Silmäaseman hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit kunkin ansaintajakson alussa. Palkkion saaminen edellyttää työsuhteen jatkumista, poikkeuksena tästä säännöstä on eläkkeelle jäänti, työkyvyttömyys, kuolema tai yritysjärjestely. Avainhenkilön on omistettava 50 prosenttia koko osakepalkkiojärjestelmän perusteella saaduista osakkeista, kunnes hänen osakeomistuksensa yhtiössä vastaa hänen bruttovuosipalkkansa arvoa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin avainhenkilön työsuhte konsernissa jatkuu. Mahdollinen palkkio maksetaan ansaintajakson päättymistä seuraavana kalenterivuonna osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja.

Osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2017–2019 kohderyhmään kuului katsauskauden lopussa 12 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 38 978 osaketta, ansaintajakson 2018–2020 kohderyhmään kuului katsauskauden lopussa 12 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 55 434 osaketta ja ansaintajakson 2019–2021 kohderyhmään kuului katsauskauden lopussa 19 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 125 352 osaketta. Järjestelmään on ansaintajaksolle 2019–2021 varattu yhteensä 156 176 Silmäaseman osaketta.

Hallituksen valtuutukset

Silmäaseman 11.4.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä yhtiön omaan vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla siten, että hankittava määrä on enintään 1 400 000 osaketta, mikä vastaa noin kymmentä (10) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti.

Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 000 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden enimmäismäärä 2 000 000 vastaa noin neljäätoista (14) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti.

Valtuutuksista on tiedotettu tarkemmin pörssitiedotteella 11.4.2018.

Näkymäarvio vuodelle 2019

Silmäasema arvioi koko vuoden vertailukelpoisen liikevaihdon olevan edellisvuoden tasolla sekä oikaistun käyttökateprosentin olevan edellisvuoden tasolla tai paranevan hieman (2018: 9,6%) ilman vuoden 2019 alusta käyttöön otetun IFRS 16 -standardin vaikutusta.

Näkymien perustelut

Pitkällä aikavälillä väestön ikääntyminen sekä suomalaisten lisääntynyt panostus terveyteen ja hyvinvointiin ovat tekijöitä, joiden arvioidaan lisäävän näkemisen ja silmäterveyden palvelujen kysyntää. Hyvän yleisen taloustilanteen ja yksityisen kulutuksen kehityksen arvioidaan tukevan kysyntää myös optisessa kaupassa. Näiden tekijöiden arvioidaan osaltaan tukevan Silmäaseman liikevaihdon kehitystä vuonna 2019.

Silmäaseman strategian toteutus painottuu vuonna 2019 toimipaikkaverkoston ja liiketoiminnan kehittämiseen sekä kannattavuuden parantamiseen, toimipaikkaverkoston optimointi mukaan lukien. Kilpailutilanne jatkuu optisessa kaupassa kireänä ja Silmäasema pyrkii vahvistamaan markkina-asemaansa liiketoiminnan kannattavuus varmistaen jähvyään näkemiseen liittyvien palveluiden markkinaa uudistaen.

Oikaistun käyttökateen taso on korkean myyntikatteen vuoksi vahvasti riippuvainen liikevaihdon kehityksestä. Vakiintuneen toimipaikkaverkoston liikevaihdon vaihtelu on lyhyellä aikavälillä ainoa merkittävä käyttökateen tasoon vaikuttava tekijä. Pidemmillä aikavälillä toimintamallien muutoksista seuraava tuottavuuden nousu tulee muuttamaan tätä tasoa, mutta ei poista vaihtelua.

Liiketoiminnan kulujen ei arvioida kasvavan. Merkittävimmät kulut liittyvät palkkoihin, toimipisteiden vuokriin sekä markkinointiin. Nämä kulut ovat melko hyvin ennakoitavissa koko vuoden osalta. Yhtiön vuonna 2018 käynnistyneestä kehitysohjelmasta syntyy kuluja sen voimassaolon aikana, mutta kulujen ajoitusta on vielä vaikea arvioida. Ohjelmaan liittyvät hankinnat kirjataan todennäköisesti investoinneiksi.

Silmäasema ottaa käyttöön IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin 1.1.2019 alkavan tilikauden alusta lukien. Silmäasema arvioi, että käyttöönoton vaikutus käyttökatteeseen vuonna 2019 on noin 7 miljoonaa euroa, ja taseeseen kirjattavan käyttöoikeusomaisuuden ja vuokrasopimusvelan määrä on noin 29 miljoonaa euroa. Summat täsmentyvät vielä vuoden 2019 ensimmäisen kvartaalin aikana. Vuoden 2019 näkymät on esitetty ilman IFRS 16 -standardin vaikutusta.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2018 olivat 42 580 664,52 euroa, johon sisältyy tilikauden tulos 1 483 443,92 euroa.

Hallitus ehdottaa 10.4.2019 kokoontuvalle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.1.–31.12.2018 vahvistettavan taseen perusteella jaetaan osinkoa 0,10 euroa osakkeelta. Hallitus ehdottaa, että jakokelpoisista varoista osinkoina jaetaan yhteensä 1 424 880,50 euroa ja omaan pääomaan jätetään loput 41 155 784,02 euroa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Varsinainen yhtiökokous

Silmäaseman varsinainen yhtiökokous pidetään Helsingissä 10.4.2019 kello 13.00 alkaen Finlandia-talolla. Hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle erillisellä pörssitiedotteella.

SILMÄASEMA OYJ

Hallitus

Lisätietoja antavat:

Toimitusjohtaja **Jussi Salminen**, puhelin 040 834 5818, jussi.m.salminen(a)silmaasema.fi

Talousjohtaja **Anu Kankkunen**, puhelin 050 669 69, anu.kankkunen(a)silmaasema.fi

Väliaikainen viestintä- ja sijoittajasuhdepääällikkö **Mikko Merisaari**, 050 521 4055, mikko.merisaari(a)silmaasema.fi]

KONSERNIN KESKEISET TUNNUSLUVUT

tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu	10–12/2018	10–12/2017	Muutos %	1–12/2018	1–12/2017	Muutos %
Liikevaihdon kasvu						
Liikevaihto	32 353	30 850	4,9 %	122 873	118 322	3,8 %
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	0,0 %	0,4 %		-1,6 %	3,5 %	
Tuloslaskelma						
Myyntikate	18 459	17 074	8,1 %	69 554	66 172	5,1 %
<i>Myyntikate %</i>	<i>57,1 %</i>	<i>55,3 %</i>		<i>56,6 %</i>	<i>55,9 %</i>	
Käyttökate	3 131	2 320	35,0 %	11 443	6 894	66,0 %
<i>Käyttökate %</i>	<i>9,7 %</i>	<i>7,5 %</i>		<i>9,3 %</i>	<i>5,8 %</i>	
Oikaistu käyttökate	3 535	2 783	27,0 %	11 765	11 760	0,0 %
<i>Oikaistu käyttökate %</i>	<i>10,9 %</i>	<i>9,0 %</i>		<i>9,6 %</i>	<i>9,9 %</i>	
Liiketulos	1 577	912	72,9 %	5 492	1 589	245,7 %
<i>Liiketulos %</i>	<i>4,9 %</i>	<i>3,0 %</i>		<i>4,5 %</i>	<i>1,3 %</i>	
Oikaistu liiketulos	1 981	1 385	43,1 %	5 844	6 472	-9,7 %
<i>Oikaistu liiketulos %</i>	<i>6,1 %</i>	<i>4,5 %</i>		<i>4,8 %</i>	<i>5,5 %</i>	
Tulos ennen veroja	1 199	531	125,7 %	4 123	-1 218	438,5 %
<i>Tulos ennen veroja %</i>	<i>3,7 %</i>	<i>1,7 %</i>		<i>3,4 %</i>	<i>-1,0 %</i>	
Tilikauden tulos	1 190	898	32,6 %	3 254	-573	668,0 %
<i>Tilikauden tulos %</i>	<i>3,7 %</i>	<i>2,9 %</i>		<i>2,6 %</i>	<i>-0,5 %</i>	
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton, eur	0,08	0,06		0,23	-0,05	
Rahoituksen tunnusluvut *						
Nettovelat				27 957	33 773	
Nettovelat / Oikaistu käyttökate (leverage)				2,4	2,9	
Nettovelkaantumisasaste (gearing)				66,6 %	87,1 %	
Omavaraisuusaste				42,8 %	40,8 %	
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROCE)				6,9 %	2,1 %	
Oman pääoman tuotto-% (ROE)				8,1 %	-2,6 %	
Investoinnit						
Operatiivinen				6 716	6 058	10,9 %
Yrityskaupat				1 775	6 699	-73,5 %
Yhteensä				8 491	12 757	-33,4 %
Liiketoiminnan rahavirta				13 092	4 954	
Henkilöstö kauden lopussa*						
FTE - työsuhteessa oleva henkilökunta				615	600	2,5 %
Toimipaikat (kpl)						
Myymälät – omat				149	141	5,7 %
Myymälät – ketju				18	18	0,0 %
Silmäklinikat				14	13	7,7 %
Koko ketju				181	172	5,2 %
Myyntin volyyymi (kpl) - omat toimipaikat						
Myödyt silmälasit	54 174	47 428	14,2 %	181 792	173 480	4,8 %
Myödyt aurinkolasit	8 036	5 489	46,4 %	81 601	70 121	16,4 %

*Raportointitavan muutoksen vuoksi henkilöstömäärät eroavat aiemmin raportoiduista luvuista.

SEGMENTTIEN KESKEISET TUNNUSLUVUT

		10–12/2018			1–12/2018			
tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu	Optinen kauppa ja silmä-terveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni	Optinen kauppa ja silmä-terveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihdon kasvu								
Liikevaihto	23 903	8 450		32 353	87 970	34 903		122 873
Kasvu yhteensä, %	8,8 %	-4,9 %		4,9 %	6,0 %	-1,1 %		3,8 %
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	4,1 %	-10,3 %		0,0 %	0,1 %	-5,4 %		-1,6 %
Tuloslaskelma								
Käyttökate	2 314	997	-181	3 131	7 702	3 928	-188	11 443
Käyttökate %	9,7 %	11,8 %		9,7 %	8,8 %	11,3 %		9,3 %
Oikaistu käyttökate	2 560	976		3 535	7 657	4 107		11 765
Oikaistu käyttökate %	10,7 %	11,5 %		10,9 %	8,7 %	11,8 %		9,6 %
Liiketulos	1 381	377	-181	1 577	4 162	1 518	-188	5 492
Liiketulos %	5,8 %	4,5 %		4,9 %	4,7 %	4,3 %		4,5 %
Oikaistu liiketulos	1 625	355		1 981	4 147	1 697		5 844
Oikaistu liiketulos %	6,8 %	4,2 %		6,1 %	4,7 %	4,9 %		4,8 %
Investoinnit								
Operatiivinen					3 802	2 914		6 716
Yrityskaupat					395	1 380		1 775
Yhteensä					4 197	4 294		8 491

		10–12/2017			1–12/2017			
tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu	Optinen kauppa ja silmä-terveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni	Optinen kauppa ja silmä-terveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihdon kasvu								
Liikevaihto	21 962	8 888		30 850	83 025	35 297		118 322
Kasvu yhteensä, %	22,3 %	-5,5 %		12,8 %	24,8 %	1,3 %		16,8 %
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	3,6 %	-5,5 %		0,4 %	5,0 %	0,7 %		3,5 %
Tuloslaskelma								
Käyttökate	1 148	1 116	56	2 320	3 826	4 830	-1 762	6 894
Käyttökate %	5,2 %	12,6 %		7,5 %	4,6 %	13,7 %		5,8 %
Oikaistu käyttökate	1 666	1 116		2 783	7 159	4 601		11 760
Oikaistu käyttökate %	7,6 %	12,6 %		9,0 %	8,6 %	13,0 %		9,9 %
Liiketulos	339	517	56	912	756	2 595	-1 762	1 589
Liiketulos %	1,5 %	5,8 %		3,0 %	0,9 %	7,4 %		1,3 %
Oikaistu liiketulos	868	517		1 385	4 105	2 367		6 472
Oikaistu liiketulos %	4,0 %	5,8 %		4,5 %	4,9 %	6,7 %		5,5 %
Investoinnit								
Operatiivinen					4 137	1 920		6 058
Yrityskaupat					6 321	378		6 699
Yhteensä					10 459	2 298		12 757

KONSERNIN TULOSLASKELMA JA LAAJA TULOSLASKELMA

tuhatta euroa	Liitetieto	10–12/2018	10–12/2017	1–12/2018	1–12/2017
Liikevaihto	2.2	32 353	30 850	122 873	118 322
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2	8	-8	38	270
Materiaalit ja palvelut	2.4	-13 902	-13 768	-53 357	-52 420
Henkilöstökulut	3.0	-8 137	-8 079	-32 474	-30 956
Liiketoiminnan muut kulut	2.4	-7 191	-6 675	-25 638	-28 323
Käyttökate		3 131	2 320	11 443	6 894
Poistot	2.4	-1 554	-1 408	-5 951	-5 305
Liiketulos		1 577	912	5 492	1 589
Rahoitustuotot- ja kulut		-378	-381	-1 368	-2 807
Voitto ennen veroja		1 199	531	4 123	-1 218
Tuloverot		-9	367	-869	645
Tilikauden tulos		1 190	898	3 254	-573
Tilikauden laaja tulos		1 190	898	3 254	-573
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		1 190	898	3 254	-573
Tilikauden tulos		1 190	898	3 254	-573
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		1 190	898	3 254	-573
Tilikauden laaja tulos		1 190	898	3 254	-573
Yhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:					
Osakekohtainen tulos, laimentamaton (euroa)	2.5	0,08	0,06	0,23	-0,05
Osakekohtainen tulos, laimennettu (euroa)	2.5	0,08	0,06	0,23	-0,05

KONSERNIN TASE

tuhatta euroa	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	6.1	12 460	12 022
Aineettomat hyödykkeet	6.1	3 705	3 725
Liikearvo	2.3	61 169	61 107
Laskennalliset verosaamiset		1 346	1 631
Pitkäaikaiset varat yhteensä		78 679	78 485
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		7 419	7 326
Myyntisaamiset ja muut saamiset		3 319	5 206
Kauden tuloverosaamiset		0	676
Rahavarat		11 937	5 706
Lyhytaikaiset varat yhteensä		22 675	18 914
VARAT YHTEENSÄ		101 354	97 399
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Yhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5.2	80	80
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	5.2	39 025	39 025
Kertyneet voittovarot		-374	227
Tilikauden tulos		3 254	-573
Yhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		41 986	38 759
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	5.1	37 982	37 284
Koronvaihtosopimukset	5.1	79	144
Laskennalliset verovelat		717	574
Pitkäaikaiset velat yhteensä		38 778	38 002
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	5.1	1 913	2 195
Koronvaihtosopimukset	5.1	119	118
Ostovelat ja muut velat		18 230	18 215
Kauden tuloverovelat		329	110
Lyhytaikaiset velat yhteensä		20 590	20 638
Velat yhteensä		59 368	58 640
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		101 354	97 399

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

tuhatta euroa	Liitetieto	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017		3	5 868	16	5 886
Tilikauden tulos				-573	-573
Tilikauden laaja tulos		0	0	-573	-573
Liiketoimet omistajien kanssa:					
Osakepääoman korotus	5.2	78	-78		0
Osakeanti	5.2		33 235	183	33 419
Osakepalkkiojärjestelmä	3.0			27	27
Oma pääoma 31.12.2017		80	39 025	-346	38 759
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-346	38 759
IFRS 2 standardimuutos	3.0			24	24
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-323	38 783
Tilikauden tulos				3 254	3 254
Tilikauden laaja tulos		0	0	3 254	3 254
Liiketoimet omistajien kanssa:					
Osakepalkkiojärjestelmä	3.0			-51	-51
Oma pääoma 31.12.2018		80	39 025	2 880	41 986

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

tuhatta euroa	Liitetieto	1–12/2018	1–12/2017
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden tulos		3 254	-573
Oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset	2.4	5 951	5 305
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa		-49	-68
Rahoituskulut, netto		1 368	2 807
Tuloverot		869	-645
Käyttöpääoman muutokset			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	4.0	1 879	-526
Vaihto-omaisuuden muutos	4.0	-66	-453
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	4.0	585	2 706
Maksetut korot		-822	-1 865
Muut rahoituserät, netto		-331	-354
Maksetut tuloverot		454	-1 381
Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta		13 092	4 954
Investointien rahavirrat			
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta	6.1	-5 484	-4 420
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	6.1	-1 232	-1 637
Liiketoiminnan hankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla	2.3	-1 775	-6 699
Lainasaamisten takaisinmaksut		30	6
Investointeihin käytetty nettorahavirta		-8 461	-12 751
Rahoituksen rahavirrat			
Osakkeiden liikkeeseenlasku		0	33 235
Pitkäaikaisten lainojen nostot	5.1	1 950	4 775
Lainojen takaisinmaksut	5.1	0	-24 000
Osakslainojen takaisinmaksut	5.1	0	-7 080
Rahoitusleasingsopimuksiin perustuvat maksut		-350	-545
Rahoitukseen käytetty nettorahavirta		1 600	6 386
Rahavarojen nettovähennys(-)/-lisäys		6 231	-1 412
Rahavarat tilikauden alussa		5 706	7 118
Rahavarat tilikauden lopussa		11 937	5 706

KONSERNIN TILINPÄÄTÖSTIEDOTTEEN 2018 LIITETIEDOT

1 Yleiset tiedot

1.1 Laatimisperusta

Silmäaseman osavuositiedot on laadittu (IAS) 34 Osavuosikatsaukset -standardin ja Silmäaseman vuoden 2017 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan huomioiden seuraavat tilikauden 2018 alusta voimaan tulleet standardimuutokset. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä kuvatulla tavalla IFRS 15 - ja IFRS 9 -standardeilla ei ole ollut olennaista vaikutusta Silmäaseman raportoituihin lukuihin. IFRS 2 -standardimuutoksen vaikutus on kuvattu liitetiedossa 3. Muilta osin Silmäaseman laatimisperiaatteissa ei ole tapahtunut muutoksia katsauskauden aikana.

Osavuositiedot eivät sisällä kaikkia edellisessä vahvistetussa konsernitilinpäätöksessä esitettyjä liitetietoja ja täten sitä tulee lukea yhdessä vuoden 2017 konsernitilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös vuodelta 2018 julkaistaan 20.3.2018 mennessä.

Silmäaseman hallitus on hyväksynyt nämä osavuositiedot. Loka-joulukuun osavuositietoja ei ole tilintarkastettu.

Osavuositietoja laadittaessa tehdyt kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Osavuositietojen laatiminen edellyttää, että johto tekee kirjanpidollisia arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja sekä oletuksia, jotka vaikuttavat laadintaperiaatteiden soveltamiseen ja varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen kirjanpitoarvioihin. Toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja ratkaisuista.

Arvioita ja ratkaisuja käydään läpi säännöllisesti. Arvioiden muutokset esitetään sillä kaudella, jona muutos tapahtuu, jos muutos vaikuttaa vain yhteen kauteen. Jos se vaikuttaa sekä tarkasteltavana olevaan kauteen että tuleviin kausiin, muutokset esitetään tarkasteltavana olevalla kaudella ja tulevilla kausilla.

Näiden osavuositietojen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitilinpäätöksessä 2017.

2 Toiminnan tulos

2.1 Raportoittavat segmentit

Silmäasema raportoi liiketoimintansa kahden liiketoimintasegmentin alla yhdenmukaisesti johdon raportoinnin kanssa ja raportoi segmenttien tunnuslukuina liikevaihtoa, oikaistua käyttökatetta, käyttökatetta, oikaistua liiketulosta ja liiketulosta:

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentti vastaa Silmäaseman optisen vähittäiskaupan liiketoiminnasta. Segmenttiin kuuluvat myös silmälääkäri- ja optikkopalvelut sekä työnäkemisen palvelut.

Silmäklinikat-segmentti vastaa Silmäaseman silmäsairaalapalveluista. Palvelut koostuvat silmäkirurgisista leikkauksista, silmälääkärien ja optikkojen vastaanottokäynneistä, silmätutkimuksista, silmäluomileikkauksista ja silmien alueen pientoimenpiteistä.

	10–12/2018				1–12/2018			
tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihto	23 903	8 450		32 353	87 970	34 903		122 873
Oikaistu käyttökatte	2 560	976		3 535	7 657	4 107		11 765
Oikaisut	-245	21	-181	-404	45	-179	-188	-322
Käyttökate	2 314	997	-181	3 131	7 702	3 928	-188	11 443
Poistot	-933	-620		-1 554	-3 541	-2 410		-5 951
Oikaistu liiketulos	1 625	355		1 981	4 147	1 697		5 844
Oikaisut	-244	21	-181	-403	15	-179	-188	-352
Liiketulos	1 381	377	-181	1 577	4 162	1 518	-188	5 492

	10–12/2017				1–12/2017			
tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
Liikevaihto	21 962	8 888		30 850	83 025	35 297		118 322
Oikaistu käyttökatte	1 666	1 116		2 783	7 159	4 601		11 760
Oikaisut	-519	0	56	-463	-3 333	229	-1 762	-4 866
Käyttökate	1 148	1 116	56	2 320	3 826	4 830	-1 762	6 894
Poistot	-808	-599		-1 408	-3 071	-2 234		-5 305
Oikaistu liiketulos	868	517		1 385	4 105	2 367		6 472
Oikaisut	-529	0	56	-472	-3 350	229	-1 762	-4 883
Liiketulos	339	517	56	912	756	2 595	-1 762	1 589

Käyttökateen ja liikutuloksen oikaisu on esitetty alla olevissa taulukoissa.

10–12/2018				
	Optinen kauppa ja silmätervey- denhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Oikaistu käyttökate	2 560	976	0	3 535
Päättäneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-107	24		-83
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2	-3	-173	-177
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-66		-8	-74
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-4			-4
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	-65			-65
Oikaisut	-245	21	-181	-404
Käyttökate	2 314	997	-181	3 131
Oikaistu liikutulos	1 625	355	0	1 981
Päättäneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-107	24		-83
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2	-3	-173	-177
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-65		-8	-73
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-4			-4
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	-65			-65
Oikaisut	-244	21	-181	-403
Liikutulos	1 381	377	-181	1 577

1–12/2018				
	Optinen kauppa ja silmätervey- denhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Oikaistu käyttökate	7 657	4 107	0	11 765
Päättäneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-518	-177		-694
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-64			-64
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2	-3	-174	-179
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	846		-14	832
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-63			-63
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	-154			-154
Oikaisut	45	-179	-188	-322
Käyttökate	7 702	3 928	-188	11 443
Oikaistu liikutulos	4 147	1 697	0	5 844
Päättäneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-518	-177		-694
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-64			-64
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2	-3	-174	-179
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	816		-14	803
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-63			-63
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	-154			-154
Oikaisut	15	-179	-188	-352
Liikutulos	4 162	1 518	-188	5 492

10–12/2017				
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Oikaistu käyttökate	1 666	1 116	0	2 783
Päättäneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-183		-3	-185
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-29			-29
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	0		62	62
Aikaisempia jaksoja koskevat alv-seuraamusmaksut	-226		-3	-229
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-81			-81
Henkilöstöannissa saatu merkintäetu			0	0
Muutokset ehdollisissa lisäkauppahinnoissa		0		0
Oikaisut	-519	0	56	-463
Käyttökate	1 148	1 116	56	2 320
Oikaistu liike-tulos	868	517	0	1 385
Päättäneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-183		-3	-185
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-29			-29
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	0		62	62
Aikaisempia jaksoja koskevat alv-seuraamusmaksut	-236		-3	-239
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-81			-81
Henkilöstöannissa saatu merkintäetu			0	0
Muutokset ehdollisissa lisäkauppahinnoissa		0		0
Oikaisut	-529	0	56	-472
Liike-tulos	339	517	56	912

1–12/2017				
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Oikaistu käyttökate	7 159	4 601	0	11 760
Päättäneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-283		-5	-287
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-251			-251
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-17	-1	-1 571	-1 590
Aikaisempia jaksoja koskevat alv-seuraamusmaksut	-2 242		-3	-2 245
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-540			-540
Henkilöstöannissa saatu merkintäetu			-183	-183
Muutokset ehdollisissa lisäkauppahinnoissa		230		230
Oikaisut	-3 333	229	-1 762	-4 866
Käyttökate	3 826	4 830	-1 762	6 894
Oikaistu liike-tulos	4 105	2 367	0	6 472
Päättäneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-283		-5	-287
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-251			-251
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-17	-1	-1 571	-1 590
Aikaisempia jaksoja koskevat alv-seuraamusmaksut	-2 259		-3	-2 262
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-540			-540
Henkilöstöannissa saatu merkintäetu			-183	-183
Muutokset ehdollisissa lisäkauppahinnoissa		230		230
Oikaisut	-3 350	229	-1 762	-4 883
Liike-tulos	756	2 595	-1 762	1 589

2.2 Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot

Silmäasema tarjoaa asiakkailleen kaikki näkemisen tuotteet ja palvelut: optiset tuotteet, optikkopalvelut, silmätautien erikoislääkäripalvelut, silmäkirurgiset palvelut ja silmälaboratoriopalvelut. Palvelut ovat asiakkaan tavoitettavissa laajan myymälä- ja sairaalaverkoston kautta. Silmäasema-ketjussa oli 31.12.2018 yhteensä 181 toimipaikkaa (31.12.2017: 172), joista omia myymälöitä oli 149 (31.12.2017: 141) ja silmäsaairaloita 14 (31.12.2017: 13). Ketjuyrittäjien myymälöitä oli 18 (31.12.2017: 18). Virossa oli 31.12.2018 kymmenen optista myymälää (31.12.2017: yhdeksän).

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat pääosin toimipaikkoihin liittyvistä muista vuokratuotoista sekä vertailukaudella muutoksesta mahdollisissa kauppahintaveloissa.

Konsernin liikevaihto jakautuu seuraavasti

	10–12/2018			10–12/2017			1–12/2018			1–12/2017		
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmä-klinikat	Konserni
tuhatta euroa												
Tuotemyynti	20 332		20 332	18 738		18 738	74 218		74 218	70 307		70 307
Palvelumyynti	3 384	8 450	11 835	3 012	8 888	11 900	12 892	34 903	47 794	11 783	35 297	47 080
Rojaltit	186		186	212		212	861		861	936		936
Yhteensä	23 903	8 450	32 353	21 962	8 888	30 850	87 970	34 903	122 873	83 025	35 297	118 322

Liiketoiminnan muut tuotot

tuhatta euroa	10–12/2018	10–12/2017	1–12/2018	1–12/2017
Muutokset mahdollisessa lisäkauppahinnassa	0	0	0	230
Muut vuokratuotot	8	-8	38	40
Yhteensä	8	-8	38	270

2.3 Kasvu yrityskaupoin

Tarkastelukauden 2018 yrityshankinnat

Loka-joulukuun aikana Silmäasema ei toteuttanut yrityskauppoja. Tammi-syyskuun aikana optista vähittäiskauppaa laajennettiin ostamalla Optikkopalvelu Heikki Rantasuomela Ky:n liiketoiminta. Hankintahetkellä suoritettu kauppahinta maksettiin käteisellä. Hankinta ei ollut olennaisen suuruinen konsernin kannalta.

Vuonna 2016 ja 2017 tehtyihin yrityshankintoihin liittyvistä mahdollisista kauppahintaosuuksista on vuoden 2018 aikana maksettu 1,7 miljoonaa euroa, joista loka-joulukuussa maksettiin 0,1 miljoonaa euroa.

Vuonna 2018 kasvu on painottunut omien yksiköiden avaamiseen.

2.4 Liiketoiminnan kulut

tuhatta euroa	10–12/2018	Osuus liike- vaihdosta	10–12/2017	Osuus liike- vaihdosta	1–12/2018	Osuus liike- vaihdosta	1–12/2017	Osuus liike- vaihdosta
Materiaalit ja palvelut								
Ostot tilikauden aikana	7 363	22,8 %	7 456	24,2 %	29 089	23,7 %	29 371	24,8 %
Varastojen muutos	368	1,1 %	230	0,7 %	-36	0,0 %	-687	-0,6 %
Ulkopuoliset palvelut	6 171	19,1 %	6 083	19,7 %	24 303	19,8 %	23 737	20,1 %
Yhteensä	13 902	43,0 %	13 768	44,6 %	53 357	43,4 %	52 420	44,3 %
Henkilöstökulut	8 137	25,2 %	8 079	26,2 %	32 474	26,4 %	30 956	26,2 %
Liiketoiminnan muut kulut								
Vuokratkulut	1 955	6,0 %	1 851	6,0 %	7 657	6,2 %	7 002	5,9 %
Markkinointikulut	1 583	4,9 %	1 607	5,2 %	6 289	5,1 %	6 592	5,6 %
Ylläpito-, IT-, laite- ja kalustokulut	1 853	5,7 %	1 667	5,4 %	6 749	5,5 %	5 953	5,0 %
Muut liikekulut	1 800	5,6 %	1 551	5,0 %	4 943	4,0 %	8 775	7,4 %
Yhteensä	7 191	22,2 %	6 675	21,6 %	25 638	20,9 %	28 323	23,9 %
Poistot hyödykeryhmittäin								
Aineelliset hyödykkeet	1 252	3,9 %	1 115	3,6 %	4 765	3,9 %	4 227	3,6 %
Aineettomat hyödykkeet	302	0,9 %	293	0,9 %	1 185	1,0 %	1 079	0,9 %
Yhteensä	1 554	4,8 %	1 408	4,6 %	5 951	4,8 %	5 305	4,5 %

Silmäaseman henkilöstökulut kasvoivat vuonna 2018 pääosin verkoston laajenemisen seurauksena; liikevaihto oli 3,8 prosenttia suurempi kuin edellisvuonna. Liiketoiminnan kuluissa oli vertailuvuonna mukana 4,9 miljoonaa euroa tavallisesta poikkeavia kuluja liittyen pääasiassa konsernin yritysjärjestelyihin, yhtiön listautumiseen, henkilöstöannissa saatuun merkintäetuun sekä muuttuneeseen arvonlisäverokäsittelyyn.

Vuoden 2018 kulut sisältävät 1,8 miljoonaa euroa tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia kuluja ja poistoja, mutta myös 1,5 miljoonaa euroa tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia tuottoja johtuen verotuksen oikaisulautakunnan osittain hyväksymästä oikaisuvaatimuksesta arvonlisäverokäsittelyyn liittyen. Silmäasema on hylättyjen vaatimusten osalta valittanut päätöksestä hallinto-oikeuteen ja tulee edelleen tältä osin esittämään arvonlisäverokäsittelyyn liittyvät erät oikaisuerinä.

2.5 Osakekohtainen tulos

	10–12/2018	10–12/2017	1–12/2018	1–12/2017
Laimentamaton osakekohtainen tulos				
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto (tappio) (tuhatta euroa)	1 190	898	3 254	-573
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimentamaton*	14 248 805	14 248 805	14 248 805	12 041 542
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)	0,08	0,06	0,23	-0,05
Laimennettu osakekohtainen tulos				
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto (tappio) (tuhatta euroa)	1 190	898	3 254	-573
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimennettu*	14 248 805	14 248 805	14 248 805	12 041 542
Laimennettu osakekohtainen tulos (euroa)	0,08	0,06	0,23	-0,05

*) Ylimääräinen yhtiökokous päätti 22.5.2017 osakkeiden jakamisesta maksuttomassa merkintäetuoikeusannissa (split) siten, että jakamisessa osakkeenomistajat saivat kolme uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden. Osakemäärät kausilta ennen osakkeiden jakamista on oikaistu vertailukelpoisiksi splitin suhteessa (kerrottu neljällä).

3 Henkilöstö

Silmäaseman omissa myymälöissä, silmäsaairoissa ja liiketoiminnan tuessa työskenteli joulukuun lopussa yhteensä 682 henkilöä, joista kaksi optikkoa oli ammatinharjoittajia. Yhteensä Silmäasema-ketjussa ja Silmäasema-konsernissa työskenteli lisäksi 321 lääkärinä. Silmäasemalla toimivat lääkärit tuottavat lääkäripalveluita Silmäasemalle työsuhteessa, alihankintana tai toimivat itsenäisenä ammatinharjoittajana Silmäaseman toimintajärjestelmän alaisina. Ammatinharjoittajina toimiville lääkäreille maksetut palkkiot ja toimitiloista perityt vuokrat esitetään tuloslaskelman Materiaalit ja palvelut -ryhmässä.

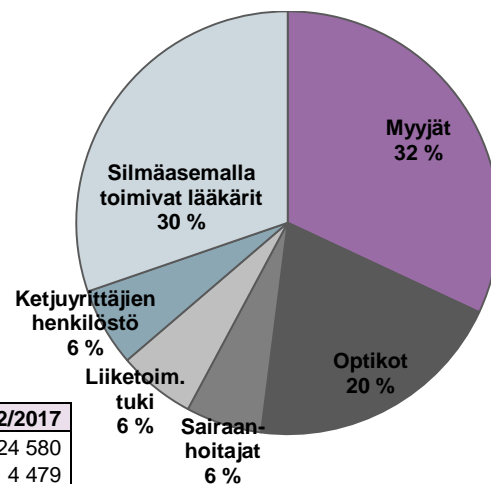
Silmäasema-ketjun ja -konsernin henkilöstö**	31.12.2018	31.12.2017
Myyjät	341	305
Optikot	216	226
Sairaanhoitajat	62	63
Liiketoiminnan tuki	63	68
Ketjuyrityksien henkilöstö	64	64
Silmäasemalla toimivat lääkärit	321	320
Yhteensä	1 067	1 046
Työsuhteessa oleva henkilökunta*	723	706

* Ei sisällä pitkillä poissaoloilla olevia työntekijöitä.

** Raportointitavan muutoksen vuoksi henkilöstömäärät eroavat aiemmin raportoiduista luvuista.

Henkilöstökulut

tuhatta euroa	10–12/2018	10–12/2017	1–12/2018	1–12/2017
Palkat ja palkkiot	6 840	6 450	26 063	24 580
Eläkekulut	1 129	1 172	4 685	4 479
Osakepalkkiojärjestelmä	-178	21	-51	51
Muut henkilöstökulut	346	436	1 776	1 846
Yhteensä	8 137	8 079	32 474	30 956

Osakepalkkiojärjestelmä

Silmäaseman osakepalkkiojärjestelmän tavoitteena on mm. ohjata Silmäaseman avainhenkilöitä toteuttamaan yhtiön pitkän aikavälin strategisia tavoitteita, korostaa avainhenkilöille omistaja-arvon kehittämisen merkitystä ja sitouttaa heitä yhtiöön.

Osakepalkkiojärjestelmässä on kolme kolmen vuoden ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2017–2019, 2018–2020 ja 2019–2021. Silmäaseman hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Mahdollinen palkkio kultakin ansaintajaksolta maksetaan ansaintajakson päättymistä seuraavana vuonna osittain Silmäaseman osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja.

Vuoden 2018 lopussa osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2017–2019 kohderyhmään kuului katsauskauden lopussa 12 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 38 978 osaketta ja ansaintajakson 2018–2020 kohderyhmään kuului katsauskauden lopussa 12 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 55 434 osaketta.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin muutoksen myötä osakepalkkiojärjestelmiä, joissa osakeperusteinen liiketoimi maksetaan nettona verojen jälkeen ja joissa työnantajalla on velvollisuus toimittaa saadun edun arvosta ennakonpidätys, käsitellään kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavina järjestelyinä ja työsuhtekulu kirjataan perustuen myönnettyjen brutto-osakkeiden määrään huolimatta siitä, että työntekijä saa lopulta vain netto-osakkeet ja konserni suorittaa ennakonpidätysvelvoitteiden kattamiseen tarvittavan osuuden rahana verottajalle. Konsernin verottajalle maksama ennakonpidätys kirjataan suoraan omaan pääomaan. Aikaisemman standardin mukaan kokonaispalkkio jaettiin voittovaroihin kirjattavaan osakeosuuteen ja siirtovelkana esitettyyn rahaosuuteen. Konsernin tilinpäätökseen 2017 sisältyi 24 tuhatta euroa lyhytaikaista velkaa liittyen käteisenä maksettavaan osuuteen. Standardimuutoksesta johtuen tämä osuus on oikaistu avaavassa taseessa veloista oman pääoman kertyneisiin voittovaroihin. Vuoden 2018 lopussa kaikki osakepalkkiojärjestelmästä kumulatiivisesti aiheutuneet kustannukset ja velka (liittyen ansaintajaksoihin 2017–2019 ja 2018–2020) on kumottu kirjanpidossa, koska palkkioiden maksun toteutuminen määritellyillä kriteereillä näyttää erittäin epätodennäköiseltä. Tilannetta seurataan ja tarpeen vaatiessa velkaa ja kustannuksia tullaan kirjaamaan uudelleen, mikäli kriteerien täyttyminen alkaisi näyttää todennäköiseltä.

4 Käyttöpääoma

SilmäaseMA varmistaa optimaalisen käyttöpääoman myyntisaamisten ja ostovelkojen kierrolla ja vaihto-omaisuuden määrällä. Liiketoiminnan luonteesta johtuen käyttöpääoman käyttö on tehokasta.

tuhatta euroa	31.12.2018	31.12.2017
Vaihto-omaisuus	7 419	7 326
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3 319	5 206
Ostovelat ja muut velat*	18 216	18 199
Yhteensä	-7 478	-5 666

*) Ostovelat ja muut velat, korkojaksotukset eliminoitu. Eliminoidut korkokulut olivat 14 tuhatta euroa 31.12.2018 (17 tuhatta euroa 31.12.2017).

5 Pääomarakenne

5.1 Pääoman hallinta ja nettovelat

Konsernin pääoman, joka sisältää nettovelan ja oman pääoman, hallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja ylläpitää optimaalista tuottoa osakkeenomistajille. Johto pyrkii säilyttämään optimaalisen pääoma- ja rahoitusrakenteen pääomakustannusten alentamiseksi.

Pääomarakenteen säilyttämiseksi tai muuttamiseksi konserni voi muuttaa osakkeenomistajille maksettavien osinkojen määrää tai laskea liikkeeseen uusia osakkeita.

Pääoman seurannassa Silmäasema käyttää tunnuslukuina nettovelan määrää, korollisen nettovelan ja oikaistun käyttökateen suhdetta sekä nettovelkaantumisasastetta (gearingia).

- Nettovelat = lyhyt- ja pitkäaikaiset rahoitusvelat – rahavarat
- Nettovelan ja oikaistun käyttökateen suhde = Nettovelat / oikaistu käyttökate
- Oikaistu käyttökate = Käyttökate - Oikaisut
- Nettovelkaantumisaste (Gearing) = Nettovelka / Oma pääoma yhteensä

Konsernin nettovelka-asema

tuhatta euroa	31.12.2018	31.12.2017
Pitkäaikaiset rahoitusvelat		
Pankkilainat	37 283	35 187
Rahoitusleasingvelat	150	202
Ehdolliset kauppahintavelat	549	1 852
Muut velat	0	43
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä	37 982	37 284
Lyhytaikaiset rahoitusvelat		
Pankkilainat		
Rahoitusleasingvelat	224	250
Ehdolliset kauppahintavelat	1 684	1 926
Muut velat	4	20
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	1 913	2 195
Rahoitusvelat yhteensä	39 895	39 479
Vähennetään rahavarat	-11 937	-5 706
Nettovelat	27 957	33 773
Koronvaihtosopimukset		
Pitkäaikaiset	79	144
Lyhytaikaiset	119	118
Koronvaihtosopimukset yhteensä	198	262
Tunnusluvut		
Nettovelat / Oikaistu käyttökate*	2,4	2,9
Nettovelkaantumisaste	66,6 %	87,1 %

tuhatta euroa	31.12.2018	31.12.2017
Vuokranmaksun vakuudet		
Pankkitalletukset vuokranmaksun vakuutena *	408	334
Pankkitakaukset vuokranmaksun vakuutena	1 458	1 383
Pankkitakauslimiitti kaupallisiin takauksiin	1 500	1 500
- josta käytössä	1 458	1 383
* Sisältyy muihin lyhytaikaisiin saamisiin. Talletus vapautuu Silmäaseman käyttöön kun vuokrasopimus päättyy		

Silmäasemalla ei ollut 31.12.2018 eikä vertailuvuonna velkoja, joiden vakuutena on yrityskiinnityksiä, osakkeita tai muita vakuuksia.

Kauden tapahtumat

Vuoden 2018 aikana nostettiin pankkilainaa 2,0 miljoonaa euroa.

Vuoden 2018 aikana ei ollut kovenanttirikkomuksia.

5.2 Oma pääoma

Osakkeiden lukumäärän muutokset tilikaudella:

Osakemäärä	Ulkona olevat osakkeet (kpl)
Osakemäärä 1.1.2017	2 287 437
Maksuton osakeanti (split)	6 862 311
Maksullinen listausanti	4 833 122
Henkilöstöanti	265 935
Osakemäärä 30.9.2017	14 248 805
Osakemäärä 31.12.2017	14 248 805
Osakemäärä 31.12.2018	14 248 805

Silmäasemalla on yksi osakelaji ja jokaisella osakkeella on sama oikeus osinkoon. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti ja niillä ei ole nimellisarvoa. Konsernin hallussa ei ole yhtiön omia osakkeita.

5.3 Vuokravelvoitteet ja muut sitoumukset

tuhatta euroa	31.12.2018	31.12.2017
Toimitilojen vuokrasopimuksista johtuvat vastuut		
Yhden vuoden kuluessa	6 699	6 720
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	10 961	14 645
Yli viiden vuoden kuluttua	1 235	1 858
Yhteensä	18 895	23 223

Silmäasema toimii vuokratiloissa ja vuokravelvoitteet koostuvat pääasiassa Silmäaseman toimipisteiden ja toimistotilojen tulevista vuokrista. Vuokrasopimukset tehdään joko toistaiseksi voimassaolevina tai määräaikaisina. Myymälöiden osalta määräaikaisten vuokrasopimusten kestot ovat tyypillisesti 3–5 vuotta ja sairaalayksiköiden osalta 5–20 vuotta.

Koska sopimuksiin ei liity omistuksen siirtymistä eikä edullisia osto-optioita, kaikki toimipisteiden vuokrasopimukset luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Sopimukseen sisältyy yleensä mahdollisuus jatkaa vuokra-aikaa sen alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Koska sopimusten katsotaan olevan muita vuokrasopimuksia, vuokrat merkitään tuloslaskelmaan vuokrasopimuksen mukaisena vuokra-aikana.

Silmäasema ottaa käyttöön IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin 1.1.2019 alkavan tilikauden alusta lukien. Standardi vaikuttaa ensisijaisesti vuokralle ottajien kirjanpitoon ja Silmäasema tulee kirjaamaan lähes kaikki vuokrasopimukset jatkossa taseeseen. Standardi ei enää erottele operatiivisia vuokrasopimuksia ja rahoitusleasingsopimuksia toisistaan ja edellyttää, että lähes kaikista vuokrasopimuksista kirjataan taseeseen omaisuuserä (oikeus käyttää vuokrattua hyödykettä) ja rahoitusvelka tulevista vuokravelvoitteista. Standardi mahdollistaa lyhytaikaisten ja vähäarvoisten vuokrasopimusten jättämisen tämän käsittelyn ulkopuolelle.

Muutos vaikuttaa Silmäaseman tuloslaskelmaan, koska uudella menetelmällä vuokrasopimuksesta aiheutuva kokonaiskulu on tyypillisesti korkeampi vuokrasopimuksen alkuvuosina ja matalampi myöhempinä vuosina. Lisäksi liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattava vuokratuotto korvautuu korkokululla ja poistoilla, joten keskeiset tunnusluvut, kuten käyttökate tulevat muuttumaan. Liiketoiminnan rahavirta tulee kasvamaan nykyisestä, sillä vuokranmaksujen rahoitusvelkaan kohdistuva osuus luokitellaan rahoituksen rahavirtaan. Vain koron osuus vuokranmaksusta sisältyy edelleen liiketoiminnan rahavirtaan.

Silmäasema arvioi, että käyttöönoton vaikutus käyttökatteeseen vuonna 2019 on n. 7 miljoonaa euroa, ja taseeseen kirjattavan käyttöoikeusomaisuuden ja vuokrasopimusvelan määrä on n. 29 miljoonaa euroa. Summat täsmentyvät vielä vuoden 2019 ensimmäisen kvartaalin aikana.

6 Muut erät

6.1 Operatiiviset investoinnit*

tuhatta euroa	31.12.2018	31.12.2017
Aineelliset hyödykkeet	5 484	4 420
Aineettomat hyödykkeet	1 232	1 637
Yhteensä	6 716	6 058

*) Operatiiviset investoinnit ovat konsernin rahavirtalaskelmassa esitetyt aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankintojen määrät.

Silmäaseman merkittävimmät investoinnit vuonna 2018 liittyivät uuden silmäsaaralan ja kahdeksan myymälän avaamiseen sekä myymälöissä tehtyihin remonteihin. Vertailuvuoden investoinnit liittyivät yhdeksän uuden myymälän avaamiseen, myymälöissä tehtyihin remonteihin sekä digitaalisen asioinnin kehittämiseen.

6.2 Lähipiiritiedot

Listautumiseen (9.6.2017) saakka konsernissa käytti määräysvaltaa Intera Partners Oy:n hallinnoima rahasto, Intera Fund II Ky (rekisteröity Suomessa). Listautumisessa Intera Fund II Ky luopui määräysvallastaan säilyttäen kuitenkin huomattavan vaikutusvallan yhtiöön varsinaiseen yhtiökokoukseen 11.4.2018 saakka. Intera Fund II Ky:n omistus 31.12.2018 oli 16,7 prosenttia yhtiön ulkona olevista osakkeista (31.12.2017 16,7 %). Lähipiiritapahtumat Intera Fund II Ky:n ja muun lähipiiriin kanssa on esitetty alla.

Lähipiiritapahtumat, tuhatta euroa	Rahoituskulut 1–12/2018	Saamiset 31.12.2018	Velat 31.12.2018
Intera Fund II Ky ja sen omistamaan yritysryhmään kuuluvat yritykset			
Yhtiön hallitus ja johto *)			
Yhteensä	0	0	0

Lähipiiritapahtumat, tuhatta euroa	Rahoituskulut 1–12/2017	Saamiset 31.12.2017	Velat 31.12.2017
Intera Fund II Ky ja sen omistamaan yritysryhmään kuuluvat yritykset	175		
Yhtiön hallitus ja johto *)	24		
Yhteensä	199	0	0

*) Sisältäen perheenjäsenet ja Silmäaseman hallituksen ja johdon tai heidän perheenjäsentensä määräysvallassa olevat yhtiöt.

Johdon ja hallituksen osakeomistukset*)

Omistajaryhmä	Omistuosuus 31.12.2018	Omistuosuus 31.12.2017
Hallituksen jäsenet *)	3,89 %	3,43 %
Toimitusjohtaja **)	0,09 %	2,70 %
Yhtiön johtoon kuuluvat avainhenkilöt *)	0,15 %	1,20 %
Yhteensä	4,13 %	7,33 %

*) Sisältäen perheenjäsenet sekä Silmäaseman hallituksen ja johdon tai heidän perheenjäsentensä määräysvallassa olevat yhtiöt. Hallituksen ja johdon omistuksella ei ole vapaakirjautumisaikaa.

**) 31.12.2017 toimitusjohtaja oli Pasi Kohmo, 31.12.2018 väliaikainen toimitusjohtaja oli Anu Kankkunen

Johdon ja hallituksen palkat ja palkkiot

tuhatta euroa	1–12/2018	1–12/2017
Toimitusjohtajien palkat ja palkkiot		
Palkat, palkkiot ja etuudet	252	300
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	20	18
Yhteensä	272	318
Johtoryhmän palkat ja palkkiot (ilman toimitusjohtajia)		
Palkat, palkkiot ja etuudet	600	780
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	50	45
Yhteensä	649	825
Hallituksen palkat ja palkkiot	171	136
Johto ja hallitus yhteensä	1 093	1 279

Yhdelle hallituksen jäsenelle on lisäksi maksettu lääkäripalkkioita tavanomaisin ehdoin.

6.3 Konserniyhtiöt

Emoyritys	Emoyrityksen ja konsernin omistusosuus (%)		Pääasiallinen toiminta
Silmäasema Oyj			Holding-yhtiö
Tytärtyhtiöt	31.12.2018	31.12.2017	
Silmäasema Optiikka Oy	100 %	100 %	Optinen vähittäiskauppa
Silmäasema Sairaala Oy	100 %	100 %	Silmäsairaalatoiminta
Via Healthcare Group Oy	100 %	100 %	Erikoissairaanhoidon lääkäripalvelut, talous- ja hallintopalveluiden tuottaminen lääkäreille
Tallinna Optika Oü	100 %	100 %	Optinen vähittäiskauppa
Haminan Silmäasema Oy	fuusioitu	100 %	Optinen vähittäiskauppa (fuusioitu 1.1.2018 Silmäasema Optiikka Oy:öön)
Jämsän Silmäasema Oy	fuusioitu	100 %	Optinen vähittäiskauppa (fuusioitu 1.1.2018 Silmäasema Optiikka Oy:öön)

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Silmäasema esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluvuille. Silmäaseman näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää lisätietoa Silmäaseman toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista ja ovat usein analyttikoiden, sijoittajien ja muiden tahojen käyttämiä.

Silmäasema esittää oikaistun käyttökateen sekä oikaistun liiketuloksen, joista se on oikaissut olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erityiserät eri kausien välistä vertailukelpoisuutta parantaakseen. Myyntikate, oikaistu käyttökate ja oikaistu liike-tulos esitetään IFRS:n mukaisesti laaditussa konsernin tuloslaskelmassa esitetyjä tunnuslukuja täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne lisäävät Silmäaseman näkemyksen mukaan ymmärrystä Silmäaseman liiketoiminnan tuloksesta. Myös nettovelka, nettovelka/oikaistu käyttökate, nettovelkaantumisaste, omavaraisuusaste, sijoitetun pääoman tuotto ja oman pääoman tuotto esitetään täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne ovat Silmäaseman näkemyksen mukaan hyödyllisiä mittareita Silmäaseman kyvystä saada rahoitusta ja maksaa velkojaan. Lisäksi operatiiviset investoinnit, yrityskauppainvestoinnit ja investoinnit yhteensä antavat lisätietoja Silmäaseman liiketoiminnan rahavirtaan liittyvistä tarpeista.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi tarkastella erillisenä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai IFRS:n mukaisesti määriteltyjä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina. Kaikki yhtiöt eivät laske vaihtoehtoisia tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi Silmäaseman vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden esittämien samannimisten tunnuslukujen kanssa.

LIKEVAIHTO

Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, prosenttia

12 kk auki olleiden toimipaikkojen vertailukelpoisen myynnin kasvu. Toimipaikka lasketaan vertailukelpoiseksi virallisesta avaamiskuukaudesta lähtien (esim. maaliskuussa 2017 avattu myymälä lasketaan vuoden 2018 LFL-kasvuun maaliskouluun ajalta). Suljetut yksiköt ja lopettaneiden ketjuyritysten ketjumaksut katsotaan vertailukelpoiseksi edellisvuoden osalta ketjusta poistumisen ajankohtaan asti.

TULOSLASKELMA

Myyntikate

(Liikevaihto + Liiketoiminnan muut tuotot - Materiaalit ja palvelut) / Liikevaihto

Käyttökate

Liike-tulos + Poistot

Oikaistu käyttökate

Käyttökate – Oikaisut

Oikaistu liike-tulos

Liike-tulos – Oikaisut

Osakekohtainen tulos

Tilikauden voitto omistajille / Keskimääräinen ulkona olevien osakkeiden painotettu laimentamaton osakeantikorjattu lukumäärä tilikauden aikana

RAHOITUKSEN TUNNUSLUVUT

Nettovelat

Pitkäaikaiset rahoitusvelat + Lyhytaikaiset rahoitusvelat - Rahavarat

Nettovelat / Oikaistu käyttökate

Nettovelat / Oikaistu käyttökate

Nettovelkaantumisaste

Nettovelat / Oma pääoma

Omavaraisuusaste

Oma pääoma / (Taseen loppusumma – Saadut ennakot)

Sijoitetun pääoman tuotto-%

(Tilikauden tulos + Rahoituskulut + Verot) / (Oma pääoma⁽¹⁾ + Pitkä- ja lyhytaikaiset rahoitusvelat⁽¹⁾)

Oman pääoman tuotto-%

Tilikauden tulos / Oma pääoma⁽¹⁾

INVESTOINNIT

Operatiivinen

Rahavirtalaskelman aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankinta

Yrityskaupat

Rahavirtalaskelman liiketoiminnan hankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla

HENKILÖSTÖ KAUDEN LOPUSSA

FTE – työsuhteessa oleva henkilökunta

Yhtiön työsuhteessa olevien työntekijöiden lukumäärä kauden lopussa kokoaikaisiksi muutettuna

TOIMIPAIKAT (KPL)

Myymälät – omat

Silmäaseman omien myymälöiden lukumäärä kauden lopussa

Myymälät – ketju

Silmäaseman ketjuyritysten myymälöiden lukumäärä lopussa

Silmäklinikat

Silmäaseman omien silmäklinikoiden lukumäärä kauden lopussa

MYNNIN VOLYYMI KPL – OMAT TOIMIPAIKAT

Myydyt silmälasit

Omissa myymälöissä myydyt silmälasit

Myydyt aurinkolasit

Omissa myymälöissä myydyt aurinkolasit

OSAKE

Osinko / osake, €

Yhtiökokouksen vahvistama osinko osaketta kohden. Viimeisen vuoden osalta hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle osingon määrästä.

Osinko tuloksesta, %

Osakekohtainen osinko / osakekohtainen tulos

Efektiiivinen osinkotuotto, %

Osakekohtainen osinko / osakkeen päätöskurssi 31.12.

¹⁾ Kauden alkamispäivän ja päättymispäivän keskiarvo

